

UOT:355.

HƏRBİ TƏHSİL SİSTEMİNDƏ ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEVİN ROLU

Ələkbərova Zülfiyyə Bəxtiyar qızı, Məmmədov Şahmar Rüstəm oğlu
Gəncə Dövlət Universiteti

Xülasə: Məqalədə Milli təhlükəsizliyin təmin edilməsində və Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin quruculuğunda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin fəaliyyətinin əsas istiqamətləri, həmçinin çoxpilləli hərbi təhsil sisteminin yaranmasının və zabit kadrlarının hazırlığı işinin təşkili təhlil olunmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə hərbi təhsil sistemində aparılan islahatlar, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin Azərbaycan Ordusunun döyüş hazırlığının yüksəldilməsində və peşəkar kadrlarının hazırlanmasında rolu, həmçinin ordu quruculuğunun inkişafında hərbi təhsilin rolu göstərilmişdir.

Açar sözlər: hərbi elmi, hərbi təhsil, ordu quruculuğu, hərbi təhsil sistemi, peşəkar hərbi təhsil.

Ключевые слова: военная наука, военное образование, система военного образования, профессиональная военная подготовка.

Key words: military science, military education, professional military training

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan tarixində və dövlətçiliyin inkişafında əvəzsiz xidmətləri olmuşdur. Ulu Öndər çoxşaxəli fəaliyyətində təhsilə xüsusi yer vermişdir. Onun təhsil siyasəti milli mənafeələr üzərindən qurularaq ölkəmizin daim inkişafına xidmət etmişdir. Daim inkişaf edən ali təhsil sistemi cəmiyyətin, dövlətçiliyin, iqtisadiyyatın və sosial-rifahın inkişafını təmin edir, ölkənin siyasi, hüquqi, beynəlxalq və hərbi qüdrətini gücləndirir. Heydər Əliyevin istər Sovet İttifaqı dövründə, istərsə də müstəqilliyin bərpasından sonrakı dövərdə ölkəmizə rəhbərlik etdiyi zamanlarda həyata keçirdiyi təhsil siyasəti mühüm fundamental və tarixi əhəmiyyətli məqsədləri hədəfləmişdir. Ulu Öndərin təhsil strategiyasının kökündə Azərbaycan iqtisadiyyatının, sənayesinin, savadlı gənclərin inkişafına yönəlmiş strateji addımlar, ən əsası isə milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, yaşadılması, xalqın tarixi, mədəniyyəti, ədəbiyyatı, dili və bütövlükdə milli yaddaşının mühafizəsi və ölkənin qüdrətli gələcəyinə xidmət etməsi dururdu.

Heydər Əliyevin Azərbaycanda hərbi təhsilin inkişafında böyük rolu vardır. Beləki ötən əsrin 70-ci illərində Azərbaycan Respublikasının rəhbəri olduğu dövrlərdə hərbi təhsil ocaqlarının komandanlığı ilə sıx əlaqə saxlamış, o məktəblərdə azərbaycanlı gənclərin təhsil almasına bilavasitə qayğı göstərərək müxtəlif vaxtlarda mütəmadi olaraq məktəbləri ziyarət etmişdir. O illərdə görülən tədbirlər nəticəsində hazırlanmış hərbi kadrlar müstəqillik dövründə Azərbaycanın ordu quruculuğuna layiqli töhfələr vermiş və milli hərbi kadrların hazırlanması prosesi sistemli xarakter almışdır. Ümummilli liderimizin cəsarətli addımları sayəsində 1971-ci ildə Bakıda Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi məktəb fəaliyyətə başlamışdır. Azərbaycanda milli hərbi kadr hazırlığı üçün baza rolunu oynayan belə bir məktəbin açılması o dövrdə heç də asan məsələ deyildi. Moskvadakı şovinist dairələr Azərbaycanda hərbi təmayüllü orta məktəbin yaradılmasına müqavimət göstərir, Bakıya göndərilən komissiyaların məsələyə dair mənfi rəy verməsinə çalışırdılar. Lakin bütün bunlara baxmayaraq Heydər Əliyevin məntiqli əsaslandırmaqları, güclü siyasəti sayəsində bu cəhdlərin qarşısı alınır və məktəb fəaliyyətə başlayır. Təsis edilən zaman məktəbə "Respublika ixtisaslaşdırılmış internat məktəbi" adı verilmiş və həmin ildən etibarən məktəb general Cəmişid Naxçıvanski adını daşımışdır. 24 noyabr 1997-ci il dən etibarən Azərbaycan

Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə məktəbin adı dəyişdirilərək Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi lisey adlandırıldı. 2003-cü il aprelin 19-da Ulu Öndər liseyi ziyarət edərək "Döyüş bayrağı"nı təqdim etmiş, şəxsi heyətlə görüşüb, onlara şərəfli və məsuliyyətli xidmətlərində uğurlar arzulamışdır. Həmin gündən etibarən 19 aprel "Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi lisey" günü kimi qeyd edilir. Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi liseyin Azərbaycanın ordu quruculuğunda və Silahlı Qüvvələr üçün milli zabıt kadrların hazırlanmasında böyük rolu vardır. Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi liseyin məzunları Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi, ərazi bütövlüyünün təmin olunması uğrunda gedən döyüş əməliyyatlarında iştirak etmiş və qəhrəmanlıq nümayiş etdirərək "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı", "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına layiq görülmüş, müxtəlif orden və medallarla təltif olunmuşlar.

Heydər Əliyev azərbaycanlı gənclərin Bakıda yerləşmiş Bakı Ali Birləşmiş Komandanlıq və Bakı Ali Hərbi Dənizçilik məktəblərinə, eləcə də SSRİ-nin digər hərbi məktəblərində güzəştli şərtlərlə təhsil almasına da nail olmuşdur. Tarixi hadisələr göstərir ki, kifayət qədər hərbi gücə malik olmayan dövlətlər siyasi və iqtisadi müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü təmin edə bilmədiyi kimi, beynəlxalq aləmdə güclü ölkə statusuna da iddia edə bilməz. Günümüzün hərbi-siyasi reallıqları ölkənin milli təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün silahlı qüvvələrin hər an ola biləcək müharibələrə hazır olmasını tələb edir.

Hərb elmi və hərbi təhsil Azərbaycan Respublikasının təhlükəsizliyi və müdafiəsini təmin edən xüsusi strateji fəaliyyət sahəsi olmaqla bərabər, həm də təkmilləşdirilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin etaplar üzrə dayanmadan mənimsənilməsini təmin edən təlim və tərbiyə prosesidir. Hərbi təhsil döyüş gücünün bir elementi olaraq, Silahlı Qüvvələrin və digər silahlı birləşmələrin qarşısında qoyulan vəzifələri yüksək peşəkarlıqla yerinə yetirməyi bacaran kadrların hazırlanması deməkdir. Cəmiyyətimizin qarşısında duran əsas məsələlərdən biri də orta və ali məktəblərdə oxuyan vətənpərvər gənclərin hərbi təhsilə cəlb edilməsidir. Milli Ordumuzun savadlı, milli düşüncəli gənclərə ehtiyacı vardır. Çünki müasir dövrdə hərbi elminin inkişafı o qədər sürətlə gedir ki, yalnız yüksək səviyyədə təhsil almış, dünyagörüşü zəngin olan, daim öz üzərində işləyən zabıtlərdən formalaşan ordu döyüş qüdrətini yüksəltməyə və qarşıya qoyulmuş vəzifələri uğurla yerinə yetirə bilər.

Azərbaycanda hər bir sahədə olduğu kimi, hərbi təhsil sahəsində də müşahidə olunan inkişaf xüsusi diqqət cəlb edir. Bu inkişafın əsası isə xalqımızın Ulu Öndəri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. "Təhsil millətin gələcəyidir" sözlərini deyən Ulu Öndər bu sahəyə hər zaman diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır. Ali Baş Komandan İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasətinin layiqli davamçısı olmaqla Azərbaycanın gələcəyini müəyyən edən ən vacib sahə kimi təhsilə yüksək dəyər verərək daim diqqətdə saxlayır. Bu gün dövlət büdcəsindən təhsil və hərbi sahəyə ayrılan maliyyə vəsaiti ölkəmizdə elmin, təhsilin, eyni zamanda hərbi təhsilin sürətli inkişafına kömək göstərən əsas amildir. Son illər aparılan məqsədyönlü islahatlar nəticəsində müasir düşüncə tərzinə malik, savadlı, dövlətçiliyə sadıq vətənpərvər gənclər yetişir. Gənc nəslin milli vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi əsas vəzifələrdən hesab edilir. Bu məqsədlə hərbi təhsil müəssisələrinin bütün pillələrində gələcəyin zabıtlərinə vətənpərvərlik ruhu aşılanır, onlar Vətənə, dövlətə məhəbbət hissi ilə tərbiyə olunur.

Torpaqlarımızın ərazi bütövlüyünün qorunması, dövlətin və xalqın təhlükəsizliyinin təmin edilməsi Silahlı Qüvvələr qarşısında duran əsas vəzifələrdir. Bu məqsədə nail olmaq üçün savadlı zabıt kadrlarının hazırlanması qarşıya qoyulan əsas vəzifələrdəndir və onlar taktiki, əməliyyat və strateji səviyyələrdə təhlükəsizlik mühitini dəyişən təbiətə uyğunlaşa bilməlidirlər. Peşəkar hərbi təhsil geniş fəaliyyət sahələrini əhatə edir və buraya çoxlu sayda təlimlər, təkmilləşdirmə kursları və hərbi qulluqçuların öz vəzifələrində mərhələlərlə

inkışafını təmin etmək və onları müxtəlif vəzifələrə hazırlamaq üçün nəzərdə tutulmuş digər tədbirlər daxildir. Müasir dövrdə zabitin peşəkarlığı təkcə onun vəzifə borcunun mahiyyət və xüsusiyyətlərini mükəmməl bilməsi ilə ölçülmür. Belə ki, yüksək taktiki, atəş və fiziki hazırlıq zabitin peşəkar hərbiçi kimi yetişməsində mühüm rol oynasa da, yetərli deyil. Çünki müasir zabit dinamik, qarışıq və mürəkkəb şəraitdə döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirməli olur. Belə bir şəraitdə yaxşı atıcılıq bacarığına, yüksək fiziki hazırlığa malik onlarla, yüzlərlə, hətta minlərlə kiçik zabit və əsgərin taleyi komanda heyətinin məharətlə idarə olunmasından asılıdır. Çoxsaylı döyüş təcrübəsi göstərir ki, analitik və məntiqi təfəkkür qabiliyyətinə malik olan zabit hadisələri qısa müddət ərzində yüksək operativliklə təhlil edir və planlı şəkildə öz fəaliyyətini qurur, nəticədə müxtəlif vəziyyətlərdə və sahələrdə, hərtərəfli və düzgün, bəzən isə ideal qərarlar qəbul etməyi bacarır. Nəzərə almaq lazımdır ki, peşəkar hərbi təhsil strategiyası təlim, peşə təhsili və təcrübə arasında tarazlıq yaradır. Bu üç sahə bir-biri ilə sıx bağlıdır və bir-birini tamamlayanda düşməyə qalib gəlmək qabiliyyətini yüksəldir.

Peşəkar hərbi təhsilin qarşıya qoyduğu məqsəd hərbi qulluqçular arasında yaradıcı təfəkkürün təlim və tərbiyəsi ilə yanaşı, onların riskə getmək qabiliyyətini, qərar qəbul edə bilməsi üçün analitik düşüncəsini daha fəal formalaşdırmaqdan ibarətdir. David Petraeusun dediyi kimi, “Əsgərin daşıya biləcəyi ən vacib silah onun silahı deyil, ağılıdır”. Peşəkar hərbi təhsil zehni itiləşdirir və döyüş meydanında uğur qazandırır. XXI əsrdə Azərbaycan Respublikasının qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri də regionda mövcud təhlükəsizlik və sabitliyə qarşı mövcud olan təhdidlərdir. Bu cür təhdidlərin qarşısının vaxtında və səmərəli alınması üçün digər ölkələr kimi Azərbaycan Respublikası da öz hərbi qüdrətini daha da artırmağa çalışır və bu istiqamətdə səmərəli işlər görür. Müstəqilliyini əldə edən Azərbaycanda ordu quruculuğunun əsasını peşəkar hərbi təhsil təşkil edir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qarşısında duran yeni vəzifələri nəzərə alaraq, respublikada bütün sistemin, xüsusən də ali hərbi məktəblərin strukturunun yenidən qurulmasını gücləndirmək üçün Müdafiə Nazirliyinin nəzdində hərbi təhsil idarəsinin yaradılmasına mütləq ehtiyac var idi. Bu vəzifələr respublikada bütün hərbi hazırlıq sistemini əhatə etməli idi. Bu da öz növbəsində Silahlı Qüvvələr üçün lazımı ixtisaslar üzrə zabit kadrlarının peşəkar hazırlığının təmin olunması ilə bağlı müasir tələblərin yüksəldilməsini, ölkənin müdafiəsini təmin etmək üçün qarşıya qoyulan məsul vəzifələrin artmasını, respublikada bütün hərbi təlim və təhsil sistemində köklü islahatların aparılmasını tələb edir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan islahatlar nəticəsində respublikada peşəkar hərbi təhsilin həyata keçirilməsi sistemi formalaşdırıldı. 1997-ci ildən başlayaraq ahəngdar çoxpilləli hərbi təhsil sistemi yaradıldı və bu günə qədər fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri üçün kadr hazırlığının daha da təkmilləşdirilməsi məqsədilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin 20 avqust 2001-ci il tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbi, Azərbaycan Ali Hərbi Dənizçilik Məktəbi və Azərbaycan Ali Hərbi Aviasiya Məktəbinin yaradılması ölkədə hərbi təhsil sistemində yeni mərhələ olmaqla ali hərbi məktəblərin statusunu xeyli artırmışdır. Ehtiyatda olan zabit kadrlarının və müasir tələblərə cavab verən ixtisaslı hərbi həkimlərin hazırlanması məqsədilə Müdafiə Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Tibb Universitetində ehtiyatda olan zabidlər üçün ixtisasartırma kursları və Hərbi tibb fakültəsi yaradılmışdır. Ümummilli lider güclü və qüdrətli ordunun əsasını zabit kadrlarının yetişdirilməsində və təlim tərbiyəsində görürdü. Bu məqsədlə 1998-ci il mart ayının 13-də Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi liseyin Naxçıvan filialının açılması haqqında Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən Sərəncam verildi. Hərbi təhsil ocaqlarına Azərbaycanda mövcud olan hərbi liseylərlə yanaşı, zabit və çavuş kadrlarının hazırlanması, əsgərlərin qısa müddətdə hərbi texnikanın sirlərinə yiyələnmək və

bu bilikləri gündəlik hərbi xidmətdə tətbiq etmək üçün yaradılmış Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzi də daxil idi.

Beləliklə Azərbaycanda hərbi təhsil sistemində dörd əsas istiqamət üzrə islahatlara başlanıldı: 1) yeni, daha səmərəli idarəetmə strukturunun yaradılması; 2) yeni tədris planlarının hazırlanması; 3) tədris və maddi-texniki bazanın təkmilləşdirilməsi; 4) komandanlıq və tədris heyətinin yüksək peşəkar mütəxəssislərlə komplektləşdirilməsi. Hərbi təhsilin effektiv integrasiya sistemini yaratmaq üçün Azərbaycan Ordusunda dördpilləli zabıt hazırlığı sistemi təmin edildi. Birinci mərhələyə kursantların 4 illik bakalavr hazırlığı; ikinci mərhələyə yeni məzun olan leytenantların 10 aya qədər davam edən ixtisasartırma kurslarında müxtəlif ixtisaslar üzrə hazırlığı; üçüncü mərhələyə zabıtların 9 il hərbi hissələrdə xidmət etdikdən sonra ali təhsil səviyyəsini magistr pilləsində və əməliyyat-taktiki səviyyədə təhsil; dördüncü mərhələ isə ali hərbi təhsilin ən yüksək səviyyəsi olan adyunktura təhsilidir. Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri üçün ali hərbi təhsilli komandir və qərargah zabıtlarının, habelə hərbi alimlərin hazırlanması, onların ixtisaslarının artırılması, hərbi sahədə elmi tədqiqatların aparılması, dövlət orqanlarında çalışan rəhbər vəzifəli şəxslərin, respublikanın müdafiəsi ilə bağlı strateji, hərbi-iqtisadi və hərbi-siyasi məsələlərin həlli üçün 1999-cu ildə Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası yaradıldı.

Ümumiyyətlə, ölkədə müasir tələblərə cavab verən çoxpilləli hərbi təhsil sisteminin yaradılması istiqamətində xeyli iş görüldü. Bu iş təşkil edilərkən dünyanın aparıcı ordularının hərbi təhsil müəssisələri ilə sıx hərbi əməkdaşlığa böyük diqqət yetirilmişdir. Peşəkar kadrların hazırlanmasında onların müsbət təcrübəsindən istifadə edilməsi qısa müddət ərzində bu sahədə keyfiyyətli islahatların aparılmasına imkan yaratmışdır. Qeyd edək ki, Azərbaycanda hərbi təhsilin keyfiyyətcə yeni inkişaf səviyyəsinə keçməsi, Ulu Öndərin ordu quruculuğu sahəsində siyasətinin uğurla davam etdirilməsi, xüsusilə bütün hərbi təhsil sisteminin təkmilləşdirilməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da geniş vüsət almışdır. Silahlı Qüvvələrin formalaşmasının prioritetləri ordunun müasir silah və hərbi texnika ilə təchiz edilməsi üzrə qəbul edilmiş strategiyanın həyata keçirilməsi, eləcə də Azərbaycanın hərbi təhsil müəssisələrində bütün maddi-texniki bazanın yenilənməsi və inkişafı olmuşdur.

Hərbi kadr hazırlığı sistemini təkmilləşdirmək və milli ordunun peşəkar kadrlara olan tələbatını ödəmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin 2004-cü il 27 fevral tarixli Sərəncamı ilə Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi liseyin Naxçıvan filialı Heydər Əliyev adına Hərbi lisey adlandırıldı. Beləliklə, görkəmli dövlət xadiminin xatirəsinin əbədləşdirildiyi ilk ünvan onun doğma yurdunda yaradılan Hərbi lisey oldu.

Bu gün ordu quruculuğu baxımından Azərbaycan dünyanın güclü ölkələri sırasına daxildir və ordu quruculuğunun möhkəmləndirilməsi istiqamətində Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlər Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Azərbaycanın iqtisadi imkanları artdıqca ölkəmizin Silahlı Qüvvələrinin də maddi-texniki bazasının daha da möhkəmləndirilməsi geniş vüsət alır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev hərbi təhsilin cəmiyyətin inkişafında rolunu və şəxsiyyətin formalaşmasında əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirirdi. Heydər Əliyevin qəbul etdiyi qərarlar, uzaqgörən siyasəti və ideyaları, tarixi tövsiyələr bu gün də ölkəmizdə hərbi təhsil islahatlarının əsas istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsinə öz töhfəsini verməkdədir. Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dediyi: “Təhsil bilik, elm, tərəqqi deməkdir. Hər bir dövlət, hər bir xalq öz təhsil sistemini daha da təkmilləşdirməyə çalışmalıdır. Çünki təhsil bizim gələcəyimizdir.” – sözlər təkcə bu gün deyil, gələcək üçün də aktualdır.

2020- ci il sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsində qazanılan Böyük Qələbə təkcə ölkəmizdə deyil, həm də dünya hərbi tarixində mühüm iz buraxmışdır . Qoşunlarımızın tətbiq etdiyi yeni döyüş fəaliyyətləri və İkinci Qarabağ müharibəsində istifadə olunan silahların keyfiyyəti, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin formalaşdırılması və hərbi sistemin təkmilləşdirilməsi sahəsində müəyyən edilmiş prioritetlər ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyinin düzgün strategiya seçdiyini göstərdi. Hal-hazırda Azərbaycanda müasir maddi-tədris bazasına malik, innovativ texnologiyalarla təchiz edilmiş və müasir tədris metodları əsasında fəaliyyət göstərən hərbi təhsil sistemi mövcuddur. Burada yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların hazırlanması onların praktik fəaliyyətində elmi yanaşma bacarıqlarının formalaşdırılması, elmi nəticələrin ölkənin müdafiə qüdrətinin artırılması və ordu quruculuğunun təkmilləşdirilməsində effektiv tətbiqinə yönəldilmişdir. Belə qürurverici uğur yüksək səviyyəli ordu quruculuğu və Vətən müharibəsində qazanılan şanlı Qələbəmizlə bağlıdır.

Ədəbiyyat

1. Həsənov, Ə. Heydər Əliyev və Azərbaycanın müstəqil dövlətçilik maraqları: [Elektron resurs] / 28 yanvar 2019. URL: <http://az.strategiya.az/news.php?id=145616>
2. Əliyev, N.A. Azərbaycanın Ali Hərbi Dənizçilik Məktəbi Donanmanın xidmətində/N.A. Əliyev – 70. – Bakı: – 2009. – 432 s.
3. Vəliyeva, Z. Tədris prosesinin keyfiyyət təminatı: Şərti yanaşma: [Elektron resurs] / 2018. URL: <http://palitraneews.az/news.php?id=94460>
4. Piriye, H., Tahirov, R., İskəndərov, X. Peşəkar hərbi təhsildə tənqidi təfəkkürün rolu və yeri // – Bakı: Milli təhlükəsizlik və hərbi elmlər, – 2020. № 3(6), – s. 7-14.
5. Tahirov, R. Ali hərbi məktəblərin kursantlarında liderlik keyfiyyətlərinin formalaşdırılmasının mahiyyəti, məzmunu və tərbiyəvi əhəmiyyəti / R.Tahirov – Bakı: Hərbi Nəşriyyat, – 2020. – 80 s.
6. Əliyev, N. Azərbaycanda hərbi təhsil (tarixi öçerklər) / N.Əliyev, A.Şahbazov, A.Həsənov – Bakı: AFpoliqraf, – 2017. – 600 s.
7. Azərbaycan Ordusunun hərbi təhsil sistemi: [Elektron resurs]/URL: <https://mod.gov.az/ru/sistema-voennogo-obrazovaniya-azerbajdzhanskoj-armii-326/> (rus dilində)
8. Azərb. Respub. Müdafiə Nazirliyi:[Elektron resurs] / URL:<http://ensiklopediya.gov.az/az/terms/20218/cild/12>
9. Müstəqil Azərbaycan və ordunun qurulması: [Elektron resurs] / URL: <https://azerbaijan.az/ru/related-information/8> (rus dilində)
10. Əliyev, N. Azərbaycanın Vətən Müharibəsində Qələbəsi. (İnformasiya və analitik material) / N.Əliyev – Bakı: AFpoliqraf, – 2021. – 1096 s.
11. Hərbi bilik jurnalı 2023 (Elektron resurs)

РОЛЬ ЛИДЕРА ГЕЙДАРА АЛИЕВА В НАУЧНОЙ ВОЕННОЙ СИСТЕМЕ

Алекберова Зульфия Бахтияр кызы, Мамедов Шахмар Рустем оглы

Резюме

В этой статье говорится о способах национальной безопасности и многосторонней научной военной системы. Подготовки военных кадров и большой роли в создании Военной Системы Азербайджанской Республики со стороны общенародного лидера Азербайджана Гейдара Алиева. Были показаны в этой статье реформы в военной системе проводимые Президентом Азербайджана Ильхамом

Алиевым, о роли профессиональной подготовки кадров и повышения военной подготовки со стороны сил специальных военных подразделений.

THE ROLE OF HAYDAR ALIEV IN SCIENTIFIC MILITARY SYSTEM

Alekberova Zulfiyya Bakhtiyar Mamedov Shahmar Rustem

Summary

In this article write about the methods of national defence in multiside of military system, military training and grand role of Haydar Aliev in creation of military system of Azerebaijan Republic.

In this speaks about the great role of Azerbaijan Republic Prezident Ilham Aliev in military system, the new reforms, the improvement of military training

Rəyçi: dos. Nəbiyev Niyazi

Fiziki tərbiyə, çağırışa qədərki hazırlıq və mülki müdafiə kafedrasının 16 noyabr 2024-cü il tarixli iclasın 04 sayılı protokolu

Daxil olma tarixi 18 noyabr 2024-cü il

Çapa verildiyi tarix 27.12.2024

Çap vərəqi: 14,1 ç.v. Tiraj :300 ədəd

Gəncə Dövlət Universitetinin nəşriyyatı

Ünvan: Gəncə şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 429

*E-mail: **elm@gdu.edu.az**, (+99422) 266 01 88*